

26. 2. 2023–5. 3. 2023 * LIII * 2229

Župnijski list stolne župnije
~ Ljubljana Sv. Nikolaj ~

1. POSTNA NEDELJA

V vrtu se je začela zgodovina človeškega rodu. Življenje, navdihovano z ljubeznijo med možem, ženo in Bogom. Človek je razumel, da je vse, kar vidi, njegovo, pa tudi, da je vse Božji dar. Otroška osrečenost ob ljubezni in obdaranosti. Tak duh navdaja z veseljem, prebuja hvaležnost in spodbuja k odgovorni ustvarjalnosti. In drevo življenja se nenehno razrašča. V takem je tudi obilje vsega, kar človek potrebuje. Vse je dobro, ni pa popolno, kar izraža simbol drevesa dobrega in hudega. Ena človekovih osnovnih nepopolnosti se je pokazala prav v človekovem premajhnem zaupanju in hvaležnosti Bogu. Tako je začel nastajati svet, kot ga imamo. Odtlej se v zgodovini človeštva in v vsakem človeku prepletata dobro in zlo, vsako s svojimi sadovi. Zlo in z njim hudo ni zrastle v človekovi zamisli, če pa človek pusti, da ga prevzame, ga krepko oplazi in zasvoji s svojimi miki. Zamegli mu pogled na bistveno in nebistveno, na lepo in grdo, na začasno in več-

no. Prav lahko postane tudi sam orodje zla. V nekem drugem vrtu se bo znova dopolnila veličina in dostojanstvo človeka. V njem bo Magdalena iskala njega, saj je občutila njegovo čisto ljubezen in ga bo hotela objeti v neizrekljivem veselju. Ob prtu, ki je objemal mrtvo telo, se bo učencema odkrila nova razsežnost življenja, ki se je na vratih raja pretrgala. Tu je konec hudega, grdega in začasnega, vsega, kar privablja smrt, tu je začetek polnosti življenja.

Postni čas je usmerjen v ta drugi vrt, v spoznavanje zakonitosti duha življenja in duha smrti. Je odločitev za dobro, čeprav je zahtevno, in proti hudemu, čeprav je prijetno. Zato je post v bistvu borba z zlom in njegovo zlaganostjo v nas in v svetu ter hrepenenje in težnje k Bogu. Pavel se je o tem kar razpisal v drugem berilu, Jezus pa nam je ob lastnem izkustvu skušnjav pokazal, kako velika je moč Božje besede, če ji pustimo vstopiti v srce in mišljenje.

Anton Slabe

POSTNI ČAS IN NJEGOV RAZVOJ

Bogoslužno leto doseže vrhunec in središče v svetem tridnevju Gospodovega trpljenja in vstajenja in se nadaljuje v velikonočnem času. Na praznovanje te skrivnosti se pripravljamo s štiridesetdnevним postnim časom. Začne se na pepelnično sredo s pomenljivim obredom pepeljenja, ki ga spremljajo resne besede:

Spreobrnite se in verujte evangeliju!
ali: ***Pomni človek, da si prah in da se v prah povrneš!***

Pepeljenje ni, kakor bi si morda kdo predstavljal, podcenjevanje in napad na človekovo dostojanstvo, temveč je trdna osnova zanj. Spomni nas, da je prišel čas, ko naj obnovimo življenje, da bo čimbolj podobno vstalemu Kristusu. Pepeljenje je znamenje minljivosti in smrti, križ pa znamenje življenja. Res smo prah in bomo morali umreti. Vendar smo po Kristusovi zmagi na križu poklicani k novemu, boljšemu življenju.

Postni čas je naravnani na veliko noč. Od nje dobiva svoj smisel in svojo pomembnost. V veliki noči je obsežena vsebina vseh praznikov, ker živo povzema vso skrivnost odrešenja. Zato je povsem razumljivo, da ta praznik zahteva tudi temu primerno in ustrezno pripravo.

RAZVOJ POSTNEGA ČASA

S postom so se Judje pripravljali na praznovanje pashe. Ker se je judovski post časovno ujemal s Kristusovim trpljenjem, je kristjane ta post spodbujal k žalosti nad grehi in k spokornosti. Namen krščanskega posta je bilo prostovoljno osebno sodelovanje pri Kristusovem trpljenju. Bil je iskrena

priprava na praznovanje Kristusove velikonočne skrivnosti, ki ne pomeni samo smrti, temveč predvsem življenje, torej življenje skozi umiranje.

Najprej so se kristjani postili samo v petek, ko so se spominjali Kristusove smrti. Tako sv. Irenej in Tertulijan pričata, da so se v 2. stoletju postili na veliki petek, nekateri tudi na veliko soboto, ko je Gospod ležal v grobu in so pričakovali njegovega vstajenja. V 3. stoletju so se že v raznih krajih postili ves veliki teden, ponekod tudi več tednov. Aleksandrijski škof sv. Atanazij je v prazniškem pismu leta 329 takole napovedal post velikega tedna: »V ponedeljek pred veliko nočjo začnemo post. Postili se bomo šest svetih in velikih dni. V soboto zvečer, ko nam bo zasijala sveta nedelja, bo konec posta.«

Post so raztegnili na današnjih štirideset dni, ker so se verniki s postom in spokornimi vajami pridružili katehumenom: ti so se začeli neposredno pripravljati na krst, ki so ga prejeli med velikonočno vigilijo. V 3. stoletju je postni čas trajal štirideset dni tudi zato, ker je bilo določeno, da mora toliko časa trajati čas pokore in posta za javne grešnike in spokornike: od dne, ko so bili sprejeti med spokornike (pepelnična sredo), do dneva sprave z Bogom in Cerkvijo (veliki četrtek dopoldne). Postni čas so torej oblikovali trije duhovni dejavniki: priprava na praznovanje velikonočne skrivnosti, katehumenska priprava na krst in pokora velikih javnih grešnikov, ki so se pripravljali na spravo z Bogom in Cerkvijo.

*Iz: France Oražem,
Leto Kristusove skrivnosti*

STOLNICA – NAŠ DOM

Emonski škofje pod kupolo – blaženi Kast in blaženi Genadij

Ostaneta nam še škofa Kast (Custus) in Genadij (Gennadius). Še največ je o njima zapisal Janez Vajkard Valvazor v Slavi vojvodine Kranjske. V osmi knjigi, kjer piše »o svetnikih, patriarhih, škofih«, namreč piše tudi o emonskih škofih.

»**Custus**, škof v Emoni, je načeloval tamkajšnji skupnosti kristjanov okoli leta Kristusovega 368 in se ga pohvalno omenja v dekretih papeža Damaza, kakor izpričuje Inchoferus (*Melchior Inchofer*, jezuit, 1584-1648, op. R.S.). Da pa je bil ta Castus navzoč na obeh sinodah, ki sta tedaj potekali v Rimu in na katerih je bilo prisotnih devetdeset škofov, deloma iz Italije, deloma iz Francije, pa ne stoji na tako trdnih nogah, da ne bi bilo prej verjetna domneva kakor pa potrjena gotovost. Kako dolgo je škof Castus vladal emonski cerkvi, ne moremo vedeti; vendar pa se zdi prav verjetno, da je v škofovski službi neposredno sledil sv. Maximusu.

Gennadius

Po tem, ko je krvoločnež Atila uničil mesto Emona, je to občutilo opustošenje tako v svoji duhovni kot tudi posvetni in materialni zgradbi ter tudi nekaj let ni imelo škofa. A čerav-

no še dolgo časa ni ponovno zraslo iz prahu in se povzpelo do svoje prejšnje krasote, pa je v naslednjih letih spet dobilo škofo in so tamkaj postopoma spet zgradili nekaj stanovanjskih stavb. Pri tem pa je nato počasi spet naraslo tudi število vernikov. A ti škofje so sčasoma prišli pod nadškofa v Lorchu, vendar pa ni znano nobeno njihovo ime in se zdi, da se je ta vrhovni nadzor metropolita iz Lorcha nad emonskimi škofi začel v šestem stoletju; vzrok za to pa je bil poleg drugega v različnem izmenjevanju posvetnih gospošte in premeščanju njihovega dvornega sedeža.

Bodisi pred nastopom pravkar omenjenega šestega stoletja ali pa prav točno z njegovim začetkom je Gennadius prevzel emonsko cerkev v svojo učno oskrbo in nadzor. Ta naj bi v letu Kristusovem 503 prišel zraven na rimsko peto sinodo, kakor omenja D. Schönleben iz manuskripta generalnega vikarja mesta Citta nova, Jacobusa Brutusa, ki mu ga je ta poslal. In če je res tako, je moral ta škof Gennadius (kot dodaja taisti Schönleben) prav kmalu zatem, namreč še v istem 503. letu, preminiti, saj je bil takoj drugo sledeče leto že najden nov škof.«

GODOVI IN PRAZNIKI

- **Nedelja, 26. 2.:** 1. postna nedelja
- **Ponedeljek, 27. 2.:** sv. Gabrijel Žalostne Matere Božje, redovnik
- **Torek, 28. 2.:** sv. Roman, opat
- **Sreda, 1. 3.:** sv. Albin (Zorko), škof
- **Četrtek, 2. 3.:** sv. Neža (Agnes) Praška, klarisa, opatinja
- **Petek, 3. 3.:** sv. Kunigunda, kraljica
- **Sobota, 4. 3.:** sv. Kazimir, poljski kraljevič
- **Nedelja, 5. 3.:** 2. postna nedelja

URNIK SVETIH MAŠ

DELANIKI:

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 18.30

OB SOBOTAH IN PRVIH PETKIH
tudi ob 16.00

CERKVENI PRAZNIKI NA DELOVNI DAN:

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30,
16.00, 18.30

NEDELJE IN ZAPOVEDANI PRAZNIKI:

6.30, 8.00, 9.00, 10.30, 11.30,
12.30, 16.00, 18.30

POBOŽNOST KRIŽEVEGA POTA

je v stolnici vsak petek ob 8.30
in po večerni sveti maši ter ob
nedeljah ob 15.30.

Lepo vabljeni!

SKUPNA MOLITEV V STOLNICI

Vsak dan

8.30 in 18.00: rožni venec

Nedelja

15.30: molitev pred izpostavljenim
Najsvetejšim

Prvi četrtek

po večerni maši molitev v čast
svetemu Jožefu

Prvi petek

8.30: molitev pred izpostavljenim
Najsvetejšim
15.00: ura Božjega usmiljenja

Prva sobota

8.30: molitev pred izpostavljenim
Najsvetejšim

VABLJENI NA

kateheze

ZA MLADE IN ODRASLE

OKUSITE IN GLEJTE,
KAKO DOBER JE GOSPOD.

PS 34, 9

KATEHEZE BODO POTEKALE VSAKO NEDELJO IN ČETRTEK
OB 19.30 V ŽUPNIŠČU LJUBLJANSKE STOLNICE.
ZAČETEK JE 29. 1. 2023.

Mobilna aplikacija
Stolnica

TBB – stolniška oznanila
izdaja Stolni župnijski urad.
Odgovarja Roman Starc, župnik.
Dolničarjeva 1, Ljubljana.
roman.starc@rkc.si / 041/746 354
<http://www.stolnica.com/>

Informacije dobite tudi na spletnem
naslovu: <http://stolnica.com/>
Stolnica - Ljubljana - Cathedral
[@stolnica](https://www.facebook.com/stolnica)